

Неконтрольований приплив іноземного капіталу в банківську систему України робить її залежною від фінансового світопорядку, зовнішніх чинників, неконкурентноздатність вітчизняних банків, отже денационалізація банківського сектору, зумовлена поглинанням транснаціональними банками вітчизняних банківських структур [3].

Понад 50% вітчизняної економіки перебуває у «тіні», занадто низька капіталізація вітчизняних банків, може призвести до ще більшої неконкурентоспроможності порівняно з іноземними [4].

Слід зазначити, що міжнародний фінансовий ринок розвивається у край суперечливо, його вигоди та загрози розподіляються нерівномірно між країнами. Подолання асиметрії між обсягами фінансових послуг та реальним виробництвом, поглиблення диспропорцій між виробничим та спекулятивним нагромадженням капіталу призведе до розвитку і посилення позитивної ролі міжнародного фінансового ринку.

Можна виділити такі напрямки стабілізації банківського сектору України:

- необхідно за допомогою нормативних актів Національного банку забезпечити недопущення надмірної концентрації іноземного банківського капіталу на одному із сегментів ринку банківських послуг;
- потрібно забезпечити належний рівень прозорості джерел зовнішнього інвестування коштів у банківську систему, який би підтверджувався міжнародними рейтинговими агентствами із високою репутацією.

Процеси інтеграції та глобалізації кардинально змінюють структуру і архітектуру банківського сектору і є об'єктивною тенденцією розвитку міжнародної економіки, що привносить з собою створення інноваційних фінансових інструментів і послуг. Але за певних умов ці інструменти можуть викликати негативні тенденції як на світовому рівні, так і на національному, що створює об'єктивну необхідність впровадження жорстких процедур національного регулювання транскордонними грошовими потоками.

Список використаних джерел

1. Зубець А.В., Гринкевич О. Н., Богатирьова Є. А. Світова економіка: Навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей / Мінськ, Видавництво МГУ. – 2006.
2. Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
3. Калініченко Л.Л. Глобалізація банківської діяльності та її вплив на банківську систему України / Л.Л. Калініченко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. - №43. – С.77-81.
4. Федірко В.В. Банківська система України в умовах глобалізації світової економіки / В.В. Федірко // Економічний форум. – 2011. – №2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekfor/2011_2/62.pdf

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТАБІЛІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ: СТВОРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Щеглюк Максим Сергійович

асистент кафедри менеджменту банківської діяльності
shchegliuk.maksym@gmail.com

Науковий керівник: к.е.н., доц. Конопатська Л.В.
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Подолання наслідків економічної кризи 2008-2009 рр. стали викликом для країн Європейського Союзу. Збільшення зовнішнього боргу, фінансові потрясіння банківських

систем, занепад виробництва мали негативні наслідки для багатьох країн Європи, а особливо для Греції, Кіпру та Іспанії, що в свою чергу стало каталізатором для пошуку ефективних механізмів подолання кризових явищ в економіках країн ЄС. Одним з таких рішень було створення Європейського стабілізаційного механізму (ЄСМ).

ЄСМ - міжнародна організація, яка надає фінансову підтримку країнам Єврозони в разі фінансових труднощів. ЄСМ був заснований 27 вересня 2012 року і функціонує, як елемент постійно діючої страхової мережі Єврозони з максимальною здатністю запозичення в розмірі 700 млрд. євро. ЄСМ замінив дві існуючі, на той момент, в Європейському Союзі фондові програми: Європейський фонд фінансової стабільності (ЄФФС) і Європейський механізм стабілізації (ЕМС). На сьогодні акціонерами ЄСМ – є 19 держав-членів Єврозони [1]. Табл. 1.

Таблиця 1

Статутний капітал Європейського стабілізаційного механізму, євро. (в розрізі країн).

Учасник ЄСМ	Ключовий внесок ЄСМ (%)	Кількість акцій	Акціонерний капітал
Бельгія	3.4534	243 397	2 781 680 000
Німеччина	26.9616	1 900 248	21 717 120 000
Естонія	0.1847	13 020	148 800 000
Ірландія	1.5814	111 454	1 273 760 000
Греція	2.7975	197 169	2 253 360 000
Іспанія	11.8227	833 259	9 522 960 000
Франція	20.2471	1 427 013	16 308 720 000
Італія	17.7917	1 253 959	14 330 960 000
Кіпр	0.1949	13 734	156 960 000
Латвія	0.2746	19 353	221 200 000
Литва	0.4063	28 634	327 200 000
Люксембург	0.2487	17 528	200 320 000
Мальта	0.0726	5 117	58 480 000
Нідерланди	5.6781	400 190	4 573 600 000
Австрія	2.7644	194 838	2 226 720 000
Португалія	2.4921	175 644	2 007 360 000
Словенія	0.4247	29 932	342 080 000
Словаччина	0.8184	57 680	659 200 000
Фінляндія	1.7852	125 818	1 437 920 000
Загалом	100	7 047 987	80 548 400 000

Статутний капітал ЄСМ складає 80,55 млрд. євро, який розділений відповідно до ключового внеску. Латвія, яка приєдналася до ЄСМ в березні 2014 року, та Литва з лютого 2015 р. будуть забезпечувати свою частку участі рівними платежами на протязі 5 років [2].

За період діяльності з 2012 року ЄСМ здійснював три програми фінансової допомоги на загальну суму більше 79 млрд. євро для Іспанії (41,3 млрд. євро), Кіпру (6,3 млрд. євро) та Греції (31,4). Варто зазначити, що відповідно до нової програми фінансової допомоги Греції, схваленою Радою керуючих ЄСМ від 19.08.2015 р. було прийнято рішення збільшити обсяги фінансової підтримки до 86 млрд. євро. протягом трьох років. Грецький уряд буде використовувати ці кошти для обслуговування державного боргу, рекапіталізації банківського сектору, а також проводити структурні реформи зі зменшенням простроченої заборгованості і бюджетного фінансування [3].

Позитивні тенденції щодо подолання фінансової кризи за допомогою ЄСМ продемонстрували Іспанія та Кіпр, терміни фінансових програм яких закінчились 31.12.2013 р. та 31.03.2016 р. відповідно.

Іспанському уряду для рекапіталізації банківського сектора країни ЄСМ було виділено майже 41,3 млрд. євро. В результаті висновок ЄСМ щодо реалізації фінансової допомоги Іспанії має позитивні відгуки Європейської комісії та Європейського центрального банку. В країні процес рекапіталізації банків має позитивні тенденції, покращилась структура фінансування банків, спостерігається зростання банківських депозитів, починає набирати оберти процес відновлення економіки [2].

Для фінансової допомоги Кіпру країні Єврозони погодили пакет фінансової допомоги в розмірі до 10 млрд. євро у 2013 році. Дана сума складалась з фінансової допомоги ЄСМ - 9 млрд. євро і МВФ близько 1 млрд. євро. Ефективна політика проведених урядом Кіпру реформ призвела до відновлення економіки, а також допомогла залучити приватних інвесторів до процесу рекапіталізації банків, таким чином фінансова допомога Кіпру склала 6,3 млрд. євро за рахунок коштів ЄСМ та 1 млрд. євро від МВФ [3]. (Рис.1.)

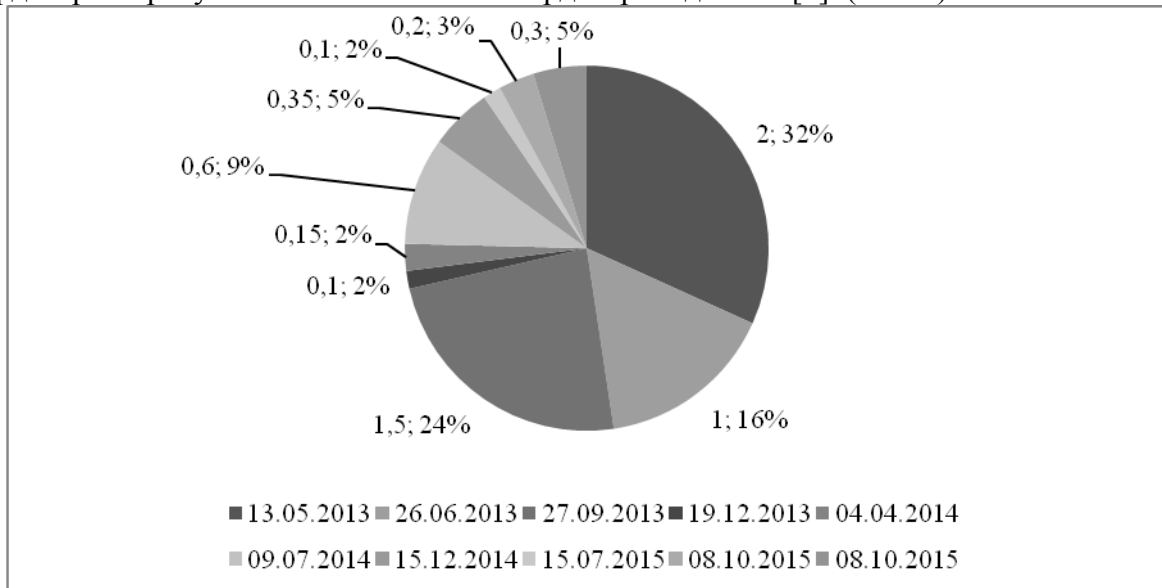

Рис. 1. Терміни та обсяги (у %) надання фінансової допомоги Кіпру

Для того, щоб отримати кредити, урядом Кіпру був реалізований ряд ключових реформ, в тому числі:

- відновлення стійкості кіпрського банківського сектора шляхом ретельної реструктуризації і скорочення фінансових установ;
- скорочення надмірного дефіциту державного бюджету, зокрема, за рахунок зниження первинних витрат і підвищення ефективності державних видатків;
- здійснення структурних реформ для підтримки конкурентоспроможності та сталого і збалансованого зростання економіки.

Країна відновила довіру інвесторів і повернулась на ринок облігацій, на якому продовжує фінансувати свій борг. Терміни погашення боргу Кіпру за рахунок коштів ЄСМ зображено на рис. 2.

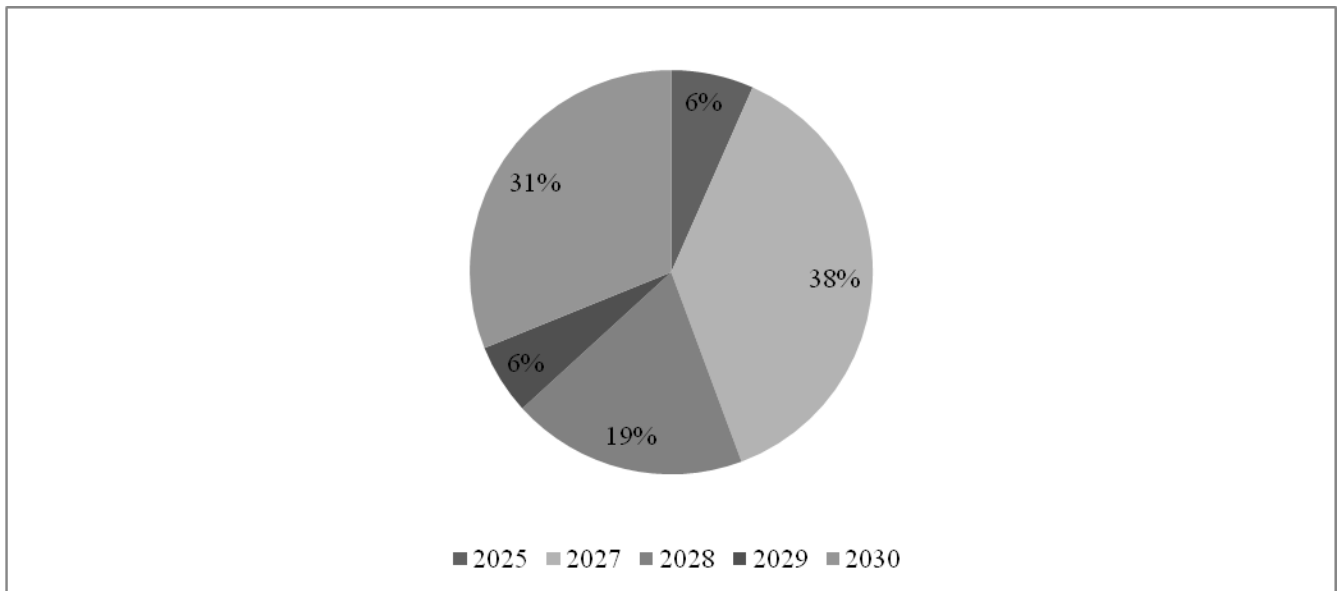

Рис. 2. Терміни та частка погашення боргу Кіпру, у розрізі років

На сьогодні для України слід запозичити позитивний досвід європейських країн щодо стабілізації фінансової системи, оскільки впровадження дієвих заходів є ефективним підґрунтям розвитку економіки.

Так, особливого значення набувають наступні централізовані заходи:

- ✓ розкриття інформації про всіх без винятку власників істотної участі банків;
- ✓ введення посиленого контролю за діяльністю юридичних осіб, які зареєстровані за межами України;
- ✓ розкриття інформації щодо кредитування інсайдерів;
- ✓ уточнення та розширення переліку світових офшорних зон відповідно до Розпорядження КМУ № 143-р від 23.02.2011 р. та надати даному документу статус Закону України;
- ✓ виведення з ринку дійсно неплатоспроможних банків.

Список використаних джерел

1. Щеглюк М. С. Антикризові заходи центральних банків провідних країн світу / М. С. Щеглюк // Економічний аналіз : зб. наук. пр. / Терноп. нац. екон. ун-т ; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) [та ін.]. – Тернопіль : Економічна думка, 2014. – Т. 16, № 1. – С. 285-292.
2. Щеглюк М.С. Діяльність ЄЦБ щодо стабілізації фінансового сектору // Актуальні проблеми посткризового розвитку банківського сектору України, м. Київ, 15-16 травня 2014 р. / За заг. Ред. проф. С.В. Науменкової: у 2-х т. – К. : ДП «Прінт Сервіс», 2014. – Т.ІІ. – С. 340.
3. Офіційний сайт Європейського стабілізаційного механізму «ESM» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.esm.europa.eu/>

ФІНАНСОВА ТА БЮДЖЕТНА СИСТЕМА США

Яковлева Юлія Сергіївна
Yakovleva_Julia97@mail.ru

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хмара М.П.
Інститут банківських технологій та бізнесу УБС

Бюджетна система є частиною фінансової системи держави. По суті - це сукупність усіх бюджетів, що діють на території країни. Центральною ланкою бюджетної системи є державний бюджет. Він має силу закону і являє собою фінансовий план держави. Державний